

Asia: VN/21185/2020

Lausuntopyyntö työryhmän muistiosta sovittelun mahdollisuuksista hallintoasioissa

Lausunnonantajan lausunto

1. Missä asiaryhmässä hallintosoittelulla voisi olla tarvetta ja käyttöalaa?

Kuten työryhmäkin muistiossaan toteaa, soittelu voisi sopia esimerkiksi hallintoriita-asioihin sekä asioihin, joissa viranomaisella on harkintavaltaa, kyse on kaksiasiansaissausteesta eikä asiaan liity merkittävää julkista intressiä.

2, Mihin asiaryhmään hallintosoittelu ei ehdottomasti sovellu?

Sovittelu ei ainakaan sovellu asioihin, joissa viranomaisella ei ole harkintavaltaa, vaan ratkaisun edellytykset on tarkkaan laissa säädetty. Sovittelu soveltuu mielestämme huonosti myös sellaisiin asioihin, jotka liittyvät perusoikeuksien ydinalueille, sekä sellaisiin asiaryhmiin, joissa on käytössä kunnallisvalitus.

3. Tulisiko hallintoasioiden soittelua kehittää viranomaisessa esimerkiksi oikaisuvaatimusvaiheessa hallintolainkäytön vaihtoehtona vai hallintotuomioistuimessa?

Sovittelukäytäntöjen yhdenmukaisuuden kannalta pidämme soittelua hallintotuomioistuimessa parempana vaihtoehtona.

4. Jos soittelu toteutettaisiin osana hallintoprosessia, olisiko luontevampi toteuttamistapa varsinainen soittelu osana hallintoprosessia vai osapuolten välisen sovinnon vahvistaminen?

Sovinnon vahvistaminen voisi lähtökohtaisesti olla joustavampi menettely niissä asiaryhmissä, jotka luonteensa puolesta soveltuvat soitteluun. Kuitenkin luonteva toteutustapa määräytyy viime kädessä soittelussa olevan asiaryhmän laadun perusteella.

5. Olisiko hallintoprosessilakiin aiheellista lisätä säännös tuomioistuimen tavoitteesta tai velvollisuudesta sovinnollisuuden edistämiseen prosessin aikana?

Tavoitteellisen säännöksen lisäämiselle ei mielestämme ole estettä.

6. Muuta huomioitavaa?

Työryhmä on koonnut muistioon osa-alueita, joissa sovittelulle voisi olla käyttöä. Nähdäksemme kyse on varsin rajallisista osa-alueista ja yksittäistapauksiin liittyvistä tarpeista, mikä ei tue yleisen sovittelujärjestelmän luomista. Kuntasektorilla on käytössä oikaisuvaatimus- ja otto-oikeusmenettely sekä hallintolain mukainen korjaamismenettely, mitkä vähentävät näkemyksemme mukaan yleisen sovittelujärjestelmän tarvetta.

Toivomme, että sovintomenettelyn lisääminen hallintoprosessin mahdollisuuksiin ei lisää koko päätöksentekoprosessin pituutta. Toivottavaa on myös, että kuntalaiset eivät joudu sovittelumenettelyn johdosta ostamaan asiantuntijapalveluita voidakseen hoitaa asiansa viranomaisessa ja että yhdenvertaisuus ei vaarannu sovintojen lisääntymisen johdosta.

Vuorela Anna

Jyväskylän kaupunki, konsernihallinto - Talous- ja strategiajohtaja Lasse Leppä, kansliapäällikön sijaisena (hallintosääntö 26 §)